

Tele, ón ets?

Jean-Louis Comolli

[...] Fa ja anys que, esquerra i dreta confoses, els poders públics desmantellen, a quin millor, netegen, desorganitzen, desfan; en una paraula, destrueixen en nom –de vegades– dels mesuraments d'audiència -de vegades- de la rendibilitat, tot quant ha estat l'aparell de producció i d'experimentació de la televisió pública. Fa anys que els equips són descoratjats a quedar-se i encoratjats, amb bones primeres com a oferta, a partir, la qual cosa es feia molt poc mentre Guisard estava allí, perquè la seva acció, a contra corrent de les successives adreces, era per si sola l'única garantia d'una ambició veritable en la recerca i la creació.

L'útil està ara fet fallida, tant la fulla quant el mànec. I encara que ens diguin somrients «visqui la producció independent», com si la producció INA no hagués estat –i des de lluny– la més independent que mai s'hagi vist en aquest país! Dues generacions de cineastes (els Godard, Biberg, Bertoza, Labarthe, Kramer, Téchiné, Akerman, Mordillat, Philibert, Beuchot, Cabrera, Grandrieux) van passar pel INA per allí realitzar algunes de les seves obres menys còmodes; i millor encara, tota una generació d'homes de televisió, sorgits del grup de productors animats per Guisard, va compartir amb ell aquesta concepció del servei públic que volia donar-se per missió primera la de posar als espectadors en relació amb les forces creadores contemporànies en el domini de la televisió. Els homes –sol dir-se– no són irremplaçables. Si es jutja per la dificultat de reclutament de les televisions públiques –i per la mediocritat de nombrosos responsables de programes–, això no seria, potser, enterament exacte. En matèria d'investigació, de creació, de gust, d'art; en una paraula, la personalitat, l'estil, la passió dels homes són decisives i no intercanviables. Prenguem dos exemples dels nostres veïns: s'ha vist en què s'ha convertit la producció de recerca de l'anglesa Channel Four després de la sortida forçada de dues dels seus productors Alan Fountain i Rod Stoneman: en poca cosa; quant a Alemanya sabem fins a quin punt el programa far de la ZDF, *Das Kleine Fernsehspiel*, manté el desig singular d'Eckart Stein. Un home de gestió, un administrador pot ser reemplaçat per un altre. Però els productors, a la seva manera, són artistes, i quan deixen de produir, alguna cosa es perd i ja no es recupera –és, en la circumstància, l'exemple obstinadament donat per Claude

Guisard que creació i televisió pública no són indignes la una de l'altra–.

[...] La televisió és com una membrana que ens tanca. Ens identifica i alhora ens posa en contacte els uns amb els altres. És una respiració on el que és nostre s'intercanvia amb el que està fora de nosaltres. Són aquestes les funcions vitals. No és de cultura sinó de vida que ens convé parlar, de vida junts, en grups d'amics i civils, ni embrutits ni fanatitzats. Que ho vulguem o no, la televisió té per missió tractar la nostra sort comuna, les nostres destinacions col·lectives les relacions a l'interior dels nostres grups i entre ells. És per aquest costat (i no solament pel de les «noves tecnologies») que convé parlar encara i sempre de recerca i de creació. La televisió ha estat inventada per a la fabricació de model social de models de relació. Fabricar? És també dir: innovar, inventar, renovar, afrontar el nostre present. Com imaginar i pitjor encara, acceptar que les tres hores 30 mirades en mitjana cada dia pels francesos no siguin retornades sinó al consum de productes estandarditzats, mesurats, marketinitzats? Somiem amb una televisió que ens faci somiar. I lluitem per fer realitat aquest somni!

*Text dirigit a Michèle Soullignac, delegada general de la Societat de realitzadors de films per ser transmesa als membres de la Comissió Televisió. Publicat a: COMOLLI, Jean-Louis (2004). *Voir et pouvoir. L'innocence perdue: cinéma, télévision, fiction, documentaire*. París: Verdier. Traducció castellana a: COMOLLI, Jean-Louis (2007). *Ver y poder. La inocencia perdida: cine, televisión, ficción, documental*. Buenos Aires. Aurelia Rivera: Nueva Librería, pàg. 468-471.*